

Br: 5/1-900/25-568-

19. februar 2025.

IZVJEŠTAJ

o učešću potpredsjednika Vlade za međunarodne odnose i ministra vanjskih poslova Crne Gore mr Ervina Ibrahimovića na Segmentu na visokom nivou (HLS) 58. sesije Savjeta za ljudska prava (HRC), Ženeva, 24. februara 2025. godine

Potpredsjednik Vlade za međunarodne odnose i ministar vanjskih poslova Ervin Ibrahimović učestvovao je, 24. februara, na Segmentu na visokom nivou 58. zasjedanja Savjeta za ljudska prava (HRC). U sastavu delegacije bili su stalna predstavica Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama i drugim međunarodnim organizacijama u Ženevi Slavica Milačić, v.d. generalne direktorice za multilateralne poslove Nizaheta Kurpejović-Cikotić, šefica Biroa za odnose sa javnošću Mirela Tuzović i I sekretar u Stalnoj misiji Srđan Orlandić.

***

Segment na visokom nivou HRC održan je u svjetlu treće godišnjice ruske invazije na Ukrajinu, kojom je prekršena Povelja UN i tokom koje je, prema navodima generalnog sekretara UN, ubijeno 12,600 civila, dok su čitave zajednice pretvorene u ruševine, a bolnice i škole uništene. Najviši zvaničnici UN pozvali su na preduzimanje svih napora da bi se zaustavio ovaj konflikt i postigao dugotrajan i održiv mir, u skladu sa Poveljom UN, međunarodnim pravom i relevantnim rezolucijama Generalne skupštine. Osim stanja u Ukrajini, u diskusiji u plenarnom segmentu HRC dodatna pažnja je, između ostalog, ukazana stanjima ljudskih prava u Okupiranim palestinskim teritorijama, Sudanu, DR Kongu, Mjanmaru i Haitiju, uz snažan poziv na prekid nasilja, poštovanje međunarodnog prava i utvrđivanje odgovornosti za počinjene zločine.

U kontekstu djelovanja Ujedinjenih nacija, Pakt za budućnost je prepoznat kao ključan dokument koji, u cjelini sa Agendom 2030, daje okvir za unapređenje ljudskih prava i prevazilaženje nejednakosti kroz razvoj, reformu globalne finansijske arhitekture, jačanje vladavine prava na nacionalnom i međunarodnom nivou i snažnije i bolje upravljanje tehnologijama.

Posebno je naglašena dimenzija odnosa prirode i ljudskih prava. Generalni sekretar Gutereš je pozdravio države koje su prepoznale pravo na zdravu životnu sredinu i istakao da vlade moraju ispuniti svoja obećanja u pogledu kreiranja novih planova nacionalne klimatske akcije uoči COP30, kao i ustati protiv kampanje industrije fosilnih goriva. Prema stanovištu visokog komesara Turka, klimatska kriza predstavlja i katastrofu ljudskih prava, sa kaskadnim efektom na bezbjednost hrane, migracije, zdravstvo, energetiku i pristup vodi.

Visoki komesar Turk je izrazio posebnu zabrinutost zbog urušavanja globalnog konsenzusa o ljudskim pravima usljed djelovanja autoritarnih lidera i oligarha. Međunarodno-pravni okvir i institucije, uključujući Međunarodni krivični sud, od fundamentalnog su značaja za

osiguravanje pravde i odgovornosti za najozbiljnije zločine i preveniranje budućih kršenja ljudskih prava. Od jednakog su značaja snažne institucije na nacionalnom nivou.

Učešće ppv i mvp Ibrahimovića na Segmentu na visokom nivou

U istupanju na Segmentu na visokom nivou, ppv i mvp Ibrahimović je istakao da je proaktivna uloga Savjeta važnija nego ikad, imajući u vidu aktuelne oružane sukobe koji su bez presedana, od Ukrajine i Gaze, do DR Konga, Sudana, Mjanmara i ostalih, sa razarajućim uticajem na živote miliona ljudi. Negativni trendovi podrivaju globalnu stabilnost i podstiču nebezbednost, nejednakost i podjele, i jasno ukazuju na krizu u zajedničkoj posvećenosti fundamentalnim principima međunarodnog prava i globalnim normama i standardima. Da bi se efektivno adresirali ova pitanja i rizici, moramo uložiti više u ljudska prava, ne manje, i kontinuirano osnaživati vladavinu prava kao vitalni zaštitni mehanizam.

Ppv i mvp Ibrahimović je ukazao na trogodišnjicu početka ruskog rata agresije protiv Ukrajine, koji konstituiše flagrantno kršenje međunarodnog prava, uključujući Povelju UN, i nastavlja da podriva globalnu stabilnost i urušava poštovanje međunarodnog prava. Dodao je da je ruska brutalna agresija ostavila stotine hiljada mrtvih i povrijeđenih, uključujući djecu, milione raseljenih lica i masovno uništenje širom zemlje, uz sve više dokaza o širokom spektru kršenja međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava ljudskih prava. Reafirmisao je posvećenost Crne Gore sveobuhvatnom, pravednom i održivom miru na bazi principa Povelje UN i međunarodnog prava, i, u tom pogledu, neizostavna je aktivna uloga Ukrajine i Evrope.

Ppv i mvp Ibrahimović je naglasio da smo tokom prošle godine svjedočili dramatičnoj vojnoj eskalaciji na Bliskom istoku, sa razarajućim humanitarnim posljedicama i ozbiljnim kršenjima međunarodnog prava, ali i istorijskim događajima u Siriji i Libanu gdje se odigravaju važne promjene. Istakao je da je Crna Gora sa velikom nadom pozdravila sporazum o primirju između Izraela i Hamasa, uz posredovanje SAD, Egipta i Katara. Ovo značajno dostignuće bi trebalo da omogući oslobađanje preostalih talaca, prekid neprijateljstva i dostavljanje neophodne humanitarne pomoći. Ponovio je da Crna Gora ostaje principijelna u podršci pravednom, sveobuhvatnom i održivom miru, baziranom na dvodržavnom rješenju, sa održivom palestinskom državom i bezbjednim Izraelom.

U vremenima povećanih globalnih konflikta i tenzija i zabrinjavajućeg trenda nepoštovanja međunarodnog prava, neophodno je osigurati da su ljudska prava u centru odgovora, naglasio je ppv i ministar Ibrahimović, i reafirmisao našu snažnu posvećenost efektivnom multilateralizmu i međunarodnom poretku koji je zasnovan na pravima, sa UN u središtu. Dodao je da Crna Gora žali zbog odluke američke administracije o povlačenju iz HRC, imajući u vidu njihov važan doprinos u zaštiti i promociji ljudskih prava i sloboda širom svijeta.

Ppv i mvp Ibrahimović je podsjetio da je Crna Gora krajem prošle godine završila svoj drugi mandat u HRC, tokom kojeg smo blisko sarađivali sa partnerima iz svih regionalnih grupa na unapređenju agende ljudskih prava, s posebnim fokusom na ugrožene i marginalizovane grupe. Zaključio je naglašavajući da ćemo nastaviti da budemo pouzdan akter u Savjetu i ostvarivati punu saradnju sa svim UN mehanizmima ljudskih prava, i izrazio uvjerenje da će Crna Gora dobiti podršku za novo članstvo u HRC, za period 2030-2032.

Bilateralni susreti

Pored izlaganja u plenarnom dijelu Savjeta, ppv i mvp Ibrahimović je održao sastanke sa generalnim sekretarom Ujedinjenih nacija Antoniom Guterešom, visokim komesarom

Ujedinjenih nacija za ljudska prava Volkerom Turkom, predsjednikom HRC Jurgom Lauberom, ministrom vanjskih poslova Švajcarske Konfederacije Ignasijom Kasisom i državnom ministarkom za vanjske poslove Palestine Varsen Aghabekian. Na marginama događaja, održani su razgovori sa ministrom vanjskih poslova Šri Lanke Vižitom Heratom i potpredsjednikom Vlade Kirgistana Edilom Baisalovim. Dodatno, ppv i mvp Ibrahimović je imao odvojeni susret sa predstavnikom Svjetskog jevrejskog kongresa pri UN u Ženevi Leonom Saltelom.

Bilateralni susret sa ministrom vanjskih poslova Švajcarske potvrdio je jasnu političku volju za dalje osnaživanje međudržavnih veza i unapređivanje saradnje u oblastima od obostranog interesa. Otvaranje ambasade Crne Gore u Bernu prepoznato je kao značajan korak u pravcu ostvarivanja još efikasnije saradnje Crne Gore i Švajcarske. Švajcarska percipira Crnu Goru kao stabilizacionu snagu u regionu i nastavlja da snažno podržava evropsku integraciju Crne Gore i ostalih država regiona, naglašavajući vezu između punopravnog članstva u EU i stabilnosti Zapadnog Balkana. Dodatno su razmotreni aspekti saradnje u pitanjima od posebnog interesa za Palestinu, Šri Lanku i Kirgistan u različitim forumima UN, uključujući Savjet za ljudska prava i Generalnu skupštinu UN, u raspravama i odlučivanju o tačkama koje se tiču stanja ljudskih prava u ovim zemljama i/ili njihovih kandidatura za članstvo.

U bilateralnim susretima sa najvišim zvaničnicima UN, potvrđen je kontinuitet dijaloga na visokom nivou i kvalitetni i sadržajni odnosi između Crne Gore i UN. Susreti su iskorišćeni za informisanje sagovornika o napretku koji je Crna Gora ostvarila u procesu evropske integracije i ciljevima da se do 2026. godine završi pregovarački proces, odnosno punopravno članstvo u EU ostvari do 2028. godine. Na tim linijama je konstatovana kompatibilnost EU agende i Agende 2030, i važnost ekspertske podrške sistema UN za dalje osnaživanje kapaciteta i dostizanje visokih standarda u oblasti vladavine prava i zaštite ljudskih prava.

Crna Gora je od strane najviših zvaničnika UN prepoznata kao aktivna, odgovorna i pouzdana članica UN, i pozitivan primjer u regionu u pogledu ispunjavanja obaveza iz evropske agende. OHCHR nastavlja da prati evropsku integraciju Crne Gore i realizaciju obaveza iz tog procesa, naglašavajući kompatibilnost sa prioritetima Kancelarije u dostizanju najviših standarda zaštite i promocije ljudskih prava. Pozdravljeni su naponi Crne Gore u suočavanju sa prošlošću, što je posebno komplikovano na Zapadnom Balkanu imajući u vidu revizionističko djelovanje određenih aktera. Ukazano je na važnost nesmetanog i slobodnog djelovanja nevladinih organizacija i branioca ljudskih prava za stanje demokratije u društvu.

***

Učešće ppv i mvp Ibrahimovića na ovogodišnjem Segmentu na visokom nivou HRC bilo je uspješno i zapaženo, što je reflektovano tokom susreta sa najvišim zvaničnicima UN i visokim predstavnicima drugih država. Obraćanjem na Segmentu na visokom nivou, Crna Gora je poslala jasnu poruku snažne posvećenosti poštovanju, promociji i zaštiti univerzalnih ljudskih prava i osnovnih principa međunarodnog prava. Takođe, učešćem na visokom nivou poslata je jasna poruka naše nedvosmislene opredijeljenosti za nastavak izgradnje partnerstva i saradnje sa sistemom UN; afirmisana je dobra osnova za dalji rad na našim budućim kandidaturama u okviru UN, uključujući HRC 2030-2032. Prepoznatljive principijelne pozicije i konstruktivna uloga Crne Gore u međunarodnim organizacijama - što je unisono istaknuto na svim sastancima - potvrda su pažljivog, promišljenog i odgovornog djelovanja crnogorske diplomatije u vremenima strukturalnih geopolitičkih i geostrateških pomjeranja i izazova.